

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Філологічний факультет

(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра журналістики

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан / Директор

“ _____ ” _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

Історія зарубіжної журналістики

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Журналістика та кросмедійність

(назва програми)

Спеціальність 061 Журналістика

(вказати: код, назва)

Галузь знань 06 Журналістика

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

філологічний факультет

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати, якою мовою виклад дисципліни)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Історія зарубіжної журналістики складена відповідно до освітньо-професійної програми «Журналістика та кросмедійність» (26 червня 2024 року)
(назва освітньо-професійної програми, дата останнього затвердження)

Розробники: Гринівський Тарас Степанович, доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладачі: Гринівський Тарас Степанович, доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри журналістики

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри _____ Василик Л. Є
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету / навчально-наукового інституту

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету / навчально-наукового інституту

_____ Антофійчук А. М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Гринівський Т. С.,
2024 рік

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни: дати уявлення про становлення та розвиток журналістських процесів у світі.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

Дисципліна вивчається у першому семестрі і є базою для подальших курсів.

Завдання курсу:

– сформувати у студентів уявлення про історичні закономірності розвитку зарубіжної журналістики, систем ЗМІ;

– подати історичний аналіз становлення журналістики в Античності, Середньовіччі та у Нові часи на тлі розвитку суспільства та держави; продемонструвати своєрідності кожного з історичних етапів журналістики, розвитку і подальшу долю журналістських явищ у системі соціальних інститутів;

– розкрити найбільш важливі особливості журналістської майстерності в межах основних жанрів журналістики; проаналізувати різні способи розповсюдження інформації та функцій журналістики в історії людства; вивчити характерні риси системи засобів масової інформації в країнах світу;

виявити зв'язок журналістики з філософськими, науковими, релігійними ідеями та визначити її місце у просторі світової культури.

Результати навчання

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4	120	30	-	30	-	56	4	залік
Заочна	1	1	4	120	6	-	6	-	104	4	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Пражурналістські комунікаційні процеси у світі											
Тема 1. Зародження журналістики в античності 1.1. Попередники преси у давні часи: усні та писемні канали передачі інформації 1.2. Ораторське мистецтво Давньої Греції 1.3. Ораторське мистецтво Давнього Риму	14	4	4		-	6	14	2	-		-	12
Тема 2. Інформаційні процеси Середньовіччя 2.1. Європейська середньовічна публіцистика 2.2. Перші європейські рукописні видання	14	4	4		-	6	13	-	1		-	12
Тема 3. Початки друку 3.1. Попередники друку 3.2. Європейські першодрукарі, видавничі центри та їх здобутки 3.3. Початки друкованої періодики	11	2	2		1	6	12	-	1		1	10
Разом за ЗМ1	39	10	10		1	18	39	2	2		1	34
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Становлення і розвиток журналістики в Європі та світі (XVI – XIX ст.)											
Тема 4. Європейська журналістика 4.1. Німецька журналістика 4.2. Журналістика Франції 4.3. Англійська журналістика 4.4. Журналістика інших країн Європи	22	6	6		-	10	14	-	2		-	12
Тема 5. Американська журналістика 5.1. Початки американської журналістики	14	4	4		-	6	14	1	-		1	12

5.2. Журналістика періоду боротьби за незалежність												
5.3. Основні напрями та етапи розвитку американської преси у XIX ст.												
Тема 6. Становлення журналістики в країнах Азії, Африки та Латинської Америки	9	2	2		1	4	13	-	1		-	12
6.1. Видання для колонізаторів												
6.2. Світська та релігійна (місіонерська) преса для корінного населення												
6.3. Патріотичні та національні видання в колоніях і напівколоніях												
Разом за ЗМ 2	45	12	12		1	20	41	2	2		1	36
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3. Трансформаційні процеси зарубіжної журналістики у XX ст.											
Тема 7. Суспільно-політичні впливи на розвиток журналістики у XX ст.	11	2	2		1	6	12	2	-		-	10
7.1. Організаційні та тематичні особливості журналістики початку XX ст. та міжвоєнного періоду												
7.2. Формування нового світоподілу другої половини XX ст. та його вплив на розвиток журналістики												
Тема 8. Вплив технологій на розвиток журналістики	11	2	2		1	6	14	-	1		1	12
8.1. Новини друку												
8.2. Становлення та розвиток радіо												
8.3. Становлення та розвиток телебачення												
Тема 9. Видові та жанрові трансформації	14	4	4		-	6	14	-	1		1	12
9.1. Вплив реклами на розвиток журналістики												
9.2. Жанрові трансформації у журналістиці												
9.3. Міжнародні професійні журналістські об'єднання												
Разом за ЗМ 3	36	8	8		2	18	40	2	2		2	34

Усього годин	120	30	30		4	56	120	6	6		4	104
--------------	-----	----	----	--	---	----	-----	---	---	--	---	-----

Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями – план	Кількість годин
1	Ораторське мистецтво Давньої Греції Риторичні школи Судове красномовство Епідиктичне красномовство Політичне красномовство	2
2	Ораторське мистецтво Давнього Риму Ораторство як одне з головних явищ усної пражурналістики у Стародавньому Римі Розвиток епістолярного жанру Політична публіцистика	2
3	Інформаційні процеси Середньовіччя Європейська середньовічна публіцистика Перші європейські рукописні видання	4
4	Початки друку Попередники друку Європейські першодрукарі, видавничі центри та їх здобутки Початки друкованої періодики	2
5	Становлення та розвиток німецької журналістики Перші рукописні та друковані періодичні видання Організаційні, видові та тематичні аспекти розвитку німецької журналістики Визначні діячі німецької журналістики	2
6	Становлення та розвиток французької журналістики Перші рукописні та друковані періодичні видання Організаційні, видові та тематичні аспекти розвитку французької журналістики Визначні діячі французької журналістики	2
7	Становлення та розвиток англійської журналістики Перші рукописні та друковані періодичні видання Організаційні, видові та тематичні аспекти розвитку англійської журналістики Визначні діячі англійської журналістики	2
8	Становлення та розвиток американської журналістики Початки американської журналістики Журналістика періоду боротьби за незалежність Основні напрями та етапи розвитку американської преси у ХІХ ст.	4
9	Становлення журналістики в країнах Азії, Африки та Латинської Америки Видання для колонізаторів Світська та релігійна (місіонерська) преса для корінного населення	2

	Патріотичні та національні видання в колоніях і напівколоніях	
10	Суспільно-політичні впливи на розвиток журналістики у ХХ ст. Організаційні та тематичні особливості журналістики початку ХХ ст. та міжвоєнного періоду Формування нового світоподілу другої половини ХХ ст. та його вплив на розвиток журналістики	2
11	Вплив технологій на розвиток журналістики Новини друку Становлення та розвиток радіо Становлення та розвиток телебачення	2
12	Видові та жанрові трансформації Вплив реклами на розвиток журналістики Жанрові трансформації у журналістиці Міжнародні професійні журналістські об'єднання	4

Самостійна робота студента

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Публіцистичні жанри античності	6
2	Рання християнська публіцистика	6
3	Європейські першодруки	6
4	Європейська просвітницька публіцистика	10
5	Визначні діячі американської журналістики	6
6	Національно-визвольні рухи та журналістика в колоніях і напівколоніях	4
7	Журналістика країн соцтабору	6
8	Діяльність провідних світових медіакорпорацій	6
9	Діяльність знакових міжнародних журналістських об'єднань	6

Індивідуальні завдання та ІНДЗ

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість балів
1	Презентації про окремих персоналій чи медіа <i>Вимоги</i> Кількість – максимум по одному до кожного змістового модуля. Обсяг – не менше 10 інформативних слайдів (поєднання ілюстрацій та тексту). Тематика – відповідність зазначеному змістовому модулю; виклад матеріалу конкретний, детально проілюстрований, логічно та грамотно оформлений. Оцінка – максимум 5 балів за презентацію. Форма контролю – представлення та захист презентацій.	5+5+5

* Індивідуальні завдання плануються, якщо передбачені навчальним планом, або за рішенням викладача

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Поточний контроль: лекції та семінарські заняття. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, презентації, доповіді, творча робота, контрольні-летучки) відповідь студентів, а також модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – залік.

Підсумкова оцінка як показник результатів вивчення навчальної дисципліни складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – 60 балів та підсумкового модуль-контролю (залік) – 40 балів за 100-бальною університетською шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Методи та освітні технології навчання — лекції, семінари, групові дискусії, групові завдання, презентаційні матеріали.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і студента) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Усі роботи студентів об'єктивно оцінені викладачем.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

Рекомендована література

Основна

- Жиленко І. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. XVIII ст.): навч. посібник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. 285 с.
- Історія зарубіжної журналістики : конспект лекцій. Ч. 1. / В. І. Антофійчук, Т. С. Гринівський. – Чернівці: Рута, 2008. 100 с.
- Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII-XX ст.): підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Міжнародний науково-освітній консорціум імені Люсьєна Февра, 2018. 156 с.
- Срібняк І., Палієнко М. Зарубіжні мас-медіа: виникнення, особливості функціонування, основні тенденції розвитку (XVII - XX ст.): навч. посібник. – К.: Науково-дослідний центр орієнталістики імені Омеляна Пріцака НаУКМА, 2011. 152 с.
- Срібняк І. Історія журналістики (XVII-XX ст.): підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВПЦ НаУКМА, Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 304 с.
- Срібняк І. Історія журналістики країн світу (XVII-XX ст.): підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 264 с.

Додаткова

1. Мелещенко О. К., Черняков Б. І. Чотири століття британської журналістики // Наукові записки Інституту журналістики. Том 9 (жовтень-грудень). К., 2002. С. 191-228.
2. Мелещенко О. К., Черняков Б. І. Журналістика Франції // Наукові записки Інституту журналістики. Том 10 (січень-березень). К., 2003. С. 159-212.
3. Хоменко Т. М. Проповідництво і сучасна публіцистика: (на основі есеїстики Є. Сверстюка, М. Мариновича – Україна, І. Ортинського – Німеччина). Львів: ПАІС, 2008. 135 с.

Інформаційні ресурси

Державний комітет телебачення і радіомовлення України

<http://comin.kmu.gov.ua/>

Інститут книги

http://195.78.68.75/mcu/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=245224928

Читомо

<http://www.chytomo.com/>

Книжкова палата України

<http://www.ukrbook.net/>

